Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

17. ledna 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Daň z přidané hodnoty (DPH) – Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Článek 325 odst. 1 SFEU – Úmluva o ochraně finančních zájmů Evropských společenství – Trestní řízení týkající se trestných činů v oblasti DPH – Zásada efektivity – Hodnocení důkazů – Odposlechy telefonních hovorů – Povolení udělené nepříslušným soudním orgánem – Zohlednění těchto odposlechů jako důkazů – Vnitrostátní právní úprava – Zákaz“

Ve věci C-310/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Specializiran nakazatelen sad (Zvláštní trestní soud, Bulharsko) ze dne 25. května 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 31. května 2016, v trestním řízení proti

Petaru Dzivevovi,

Galině Angelové,

Georgimu Dimovovi,

Milkovi Velkovovi,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení T. von Danwitz (zpravodaj), předseda sedmého senátu vykonávající funkci předsedy čtvrtého senátu, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Juhász a C. Vajda, soudci,

generální advokát: M. Bobek,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

– za Evropskou komisi R. Troostersem, J. Baquero Cruzem a P. Michajlovou, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 25. července 2018,

vydává tento

* Jednací jazyk: bulharština.

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 325 odst. 1 SFEU, čl. 1 odst. 1 písm. b) a čl. 2 odst. 1 Úmluvy o ochraně finančních zájmů Evropských společenství, vypracované na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii, podepsané v Lucemburku dne 26. července 1995 (Úř. věst. 1995, C 316, s. 48; Zvl. vyd. 19/08, s. 57, dále jen „Úmluva o ochraně finančních zájmů“), a článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci trestního řízení vedeného proti Petaru Dzivevovi, Galině Angelové, Georgimu Dimovovi a Milkovi Velkovovi, obžalovaných ze spáchání trestných činů v oblasti daně z přidané hodnoty (DPH).

Právní rámec

Unijní právo

3 Článek 325 SFEU zní:

„1. Unie a členské státy bojují proti podvodům a jiným protiprávním jednáním ohrožujícím finanční zájmy Unie opatřeními přijatými podle tohoto článku, která mají odstrašující účinek a poskytují v členských státech a v orgánech, institucích a jiných subjektech Unie účinnou ochranu.

2. Členské státy přijmou k zamezení podvodů ohrožujících finanční zájmy Unie stejná opatření, jaká přijímají k zamezení podvodů ohrožujících jejich vlastní finanční zájmy.

[…]“

Úmluva o ochraně finančních zájmů

4 Článek 1 úmluvy o ochraně finančních zájmů stanoví:

„1. Pro účely této úmluvy je podvodem poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Evropských společenství:

[…]

b) v oblasti příjmů každé úmyslné jednání nebo opomenutí týkající se

– použití nebo předložení nepravdivých, nesprávných nebo neúplných údajů nebo dokladů, které má za následek nedovolené snížení prostředků v souhrnném rozpočtu Evropských společenství či v rozpočtech spravovaných Evropskými společenstvími nebo jejich jménem;

– neposkytnutí informací v rozporu se zvláštní povinností se stejnými následky;

– neoprávněné použití dovoleně získaného prospěchu se stejnými následky.

2. S výhradou čl. 2 odst. 2 přijme každý členský stát nezbytná a vhodná opatření k provedení odstavce 1 svými vnitrostátními trestněprávními předpisy tak, aby v nich uvedená jednání byla trestnými činy.

[…]“

5 Článek 2 odst. 1 Úmluvy o ochraně finančních zájmů stanoví:

„Každý členský stát přijme nezbytná opatření, aby jednání uvedené v článku 1 a účastenství na jednání uvedeném v čl. 1 odst. 1, návod k němu nebo pokus o ně bylo možné trestat účinnými, přiměřenými a odrazujícími tresty včetně, alespoň v případech závažných podvodů, trestů odnětí svobody, pro které je možné vydání, přičemž za závažný podvod musí být považován podvod dosahující určité minimální částky, kterou stanoví každý členský stát. Výše této minimální částky však nesmí přesahovat 50 000 [eur].“

Rozhodnutí 2007/436/ES

6 Rozhodnutí Rady 2007/436/ES, Euratom ze dne 7. června 2007 o systému vlastních zdrojů Evropských společenství (Úř. věst. 2007, L 163, s. 17) v čl. 2 odst. 1 stanoví:

„Vlastní zdroje souhrnného rozpočtu Evropské unie tvoří tyto příjmy:

[…]

b) […] příjmy z použití jednotné sazby pro všechny členské státy na harmonizovaný vyměřovací základ DPH, který se určuje podle pravidel Společenství. […]“

Bulharské právo

Ústava Bulharské republiky

7 Článek 32 odst. 2 Ústavy Bulharské republiky stanoví zákaz odposlouchávat čímkoli rozhovory, s výjimkou zákonem stanovených případů.

8 Článek 121 odst. 4 ústavy stanoví, že soudní akty obsahují odůvodnění.

NPK

9 Článek 348 Nakazatelno-procesualen kodeks (trestní řád, dále jen „NPK“) stanoví:

„(1) Rozsudek nebo rozhodnutí může být v kasačním řízení změněno nebo zrušeno:

[…]

2. je-li stiženo vadou spočívající v porušení podstatných formálních náležitostí;

[…]

(3) Porušení procesních předpisů je podstatné tehdy,

1. pokud vedlo k omezení procesních práv obviněného nebo jiných účastníků řízení a pokud nebylo napraveno;

2. pokud není odůvodněno nebo pokud neexistuje protokol z jednání v prvním stupni nebo v odvolacím stupni;

3. pokud odsouzení nebo rozhodnutí bylo vyhlášeno nepříslušným orgánem;

4. pokud byla při vyhlašování odsouzení nebo rozhodnutí porušena tajnost soudních porad.“

ZIDNPK

10 Dne 1. ledna 2012 nabyl účinnosti Zakon za izmenenie i dopalnenie na Nakazatelno-procesualnija kodeks (zákon o změně a doplnění trestního řádu, dále jen „ZIDNPK“) upravující zřízení a fungování Specializiran nakazatelen sad (Zvláštní trestní soud, Bulharsko). ZIDNPK upravuje přenesení příslušnosti v některých záležitostech ze Sofijskiho gradskiho sadu (Městský soud v Sofii, Bulharsko) na Specializiran nakazatelen sad (Zvláštní trestní soud), který má výlučnou příslušnost k rozhodování případů organizovaných zločineckých skupin.

11 Podle § 5 ZIDNPK byla příslušnost k povolování odposlechů telefonních hovorů osob podezřelých z účasti na organizované zločinecké skupině přenesena ze Sofijskiho gradskiho sadu (Městský soud v Sofii) na Specializiran nakazatelen sad (Zvláštní trestní soud).

12 V ustanovení § 9 odst. 2 ZIDNPK se stanoví, že již zahájená přípravná řízení dokončí orgány příslušné k jejich vedení před tímto přenesením. Toto ustanovení bylo dne 6. března 2012 změněno tak, že bylo upřesněno, že k soudní kontrole nad těmito řízeními je nadále příslušný soud, který k ní byl příslušný před 1. lednem 2012.

Předpisy týkající se zvláštních vyšetřovacích metod

13 Postup umožňující provádět odposlechy telefonních hovorů je upraven články 1 až 3, 6 a 12 až 18 Zakona za specialnite razuznavatelni sredstva (zákon o zvláštních vyšetřovacích metodách) a články 172 až 177 NPK. Jak uvádí předkládající soud, odposlechy telefonních hovorů mohou být prováděny jak v přípravném řízení, tak po zahájení trestního řízení. Takové opatření musí předem povolit příslušný soud na návrh ředitele generálního ředitelství pro boj proti organizované trestné činnosti nebo státního zástupce. Soudní rozhodnutí, kterým se povoluje odposlech telefonního hovoru, musí být odůvodněno a podle článku 15 zákona o zvláštních vyšetřovacích metodách a článku 174 NPK musí být vydáno předsedou příslušného soudu nebo místopředsedou k tomu zmocněným.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

14 P. Dzivev, G. Angelova, G. Dimov a M. Velkov jsou obžalovaní z daňových trestných činů spáchaných v období od 1. června 2011 do 31. března 2012 prostřednictvím obchodní společnosti Karoli Kepital EOOD. Petaru Dzivevovi je vytýkáno, že zejména řídil organizovanou zločineckou skupinu, do níž patřili i ostatní tři obvinění, jejímž cílem v souvislosti s projednávanou věcí bylo obohatit se vyhýbáním se odvádění daně dlužné podle Zakona za danak varchu dobavenata stojnost (zákon o dani z přidané hodnoty) (DV č. 63, ze dne 4. srpna 2006), ve znění účinném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení.

15 V průběhu přípravného řízení Sofijski gradski sad (Městský soud v Sofii) vyhověl několika žádostem – podaných ředitelem Glavné direkcie za borba s organiziranata prestapnost (Generální ředitelství pro boj proti organizované trestné činnosti, Bulharsko) v období od listopadu 2011 do února 2012 – o povolení provádět odposlechy telefonních hovorů všech čtyřech obviněných. Po zahájení trestního stíhání podal státní zástupce v březnu 2012 ke Specializiran nakazatelen sad (Zvláštní trestní soud) několik úspěšných žádostí o povolení provést další odposlechy telefonních hovorů těchto obviněných.

16 Předkládající soud upřesňuje, že žádné z povolení dotčených ve věci v původním řízení neobsahovalo odůvodnění a že na povoleních vydaných v období od listopadu 2011 do ledna 2012 nebylo zejména správně uvedeno, zda jednal předseda nebo místopředseda Sofijského gradského sadu (Městský soud v Sofii). Tyto nedostatky podle předkládajícího soudu nezpůsobují nezákonnost povolení dotčených ve

věci v původním řízení. Nicméně povolení vydaná v období od ledna do února 2012 vydal podle něj nepříslušný soud. Po tomto datu měly totiž být všechny žádosti o povolení adresovány předsedovi Specializiran nakazatelen sad (Zvláštní trestní soud), a nikoli již předsedovi Sofijskiho gradskiho sadu (Městský soud v Sofii). Předseda Sofijskiho gradskiho sadu (Městský soud v Sofii), který již nebyl příslušný k posuzování těchto žádostí a rozhodování o nich, měl tyto žádosti postoupit předsedovi Specializiran nakazatelen sad (Zvláštní trestní soud).

17 Předkládající soud poukazuje na to, že následně byly formálně zjištěny systematické nesrovnalosti při vydávání povolení k použití zvláštních vyšetřovacích prostředků, především odposlechů telefonních hovorů, v důsledku čehož byl změněn příslušný zákon.

18 Týž soud dále uvádí, že nebylo zřejmé, zda se přechodné ustanovení obsažené v § 9 ZIDNPK vztahovalo i na probíhající přípravná řízení. Na základě tohoto ustanovení vznikla rozsáhlá a rozporuplná judikatura. Výkladový rozsudek č. 5/14 ze dne 16. ledna 2014, který vynesl Varchoven kasacionen sad (Nejvyšší kasační soud, Bulharsko), potvrdil, že ze zásady výlučné soudní příslušnosti v trestních věcech nelze zavést žádnou výjimku. K tomu předkládající soud uvádí, že tato zásada je ve vnitrostátním právu mimořádně důležitá, a to obzvláště v případě používání zvláštních vyšetřovacích metod, mezi které patří odposlech telekomunikačních prostředků. S odkazem na rozsudek Soudního dvora ze dne 17. prosince 2015, WebMindlicences (C-419/14, EU:C:2015:832, bod 91), má ovšem předkládající soud pochybnosti, zda se závěry vyplývající z tohoto výkladového rozsudku uplatní i v případě, kdy jde o dodržování unijního práva.

19 Předkládající soud dodává, že v případě P. Dziveva jasně a nepochybně prokazují spáchání trestných činů, z nichž je obžalován, a jeho odsouzení umožňují jen odposlechy telefonních hovorů provedené na základě povolení vydaných nepříslušným soudním orgánem, kdežto ostatní obvinění by mohli být odsouzeni na základě důkazů získaných zákonným způsobem.

20 Za těchto podmínek se Specializiran nakazatelen sad (Zvláštní trestní soud, Bulharsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Brání:

– čl. 325 odst. 1 SFEU, který stanoví, že členské státy přijímají opatření za účelem účinné ochrany před podvody a jinými protiprávními jednáními ohrožujícími finanční zájmy Unie;

– čl. 2 odst. 1 ve spojení s čl. 1 odst. 1 písm. b) [Úmluvy o ochraně finančních zájmů] a s čl. 2 odst. 1 písm. b) [rozhodnutí 2007/436], podle něhož každý členský stát přijme nezbytná opatření za účelem zajištění účinného boje proti podvodům v oblasti DPH;

– čl. 47 první a druhý pododstavec Listiny, který zaručuje právo na účinnou právní ochranu před soudem předem zřízeným zákonem,

takové vnitrostátní právní úpravě, podle níž důkazy, které byly získány prostřednictvím použití ‚zvláštních vyšetřovacích metod', totiž odposlechem telefonních hovorů mezi osobami, proti nimž byla později vznesena obžaloba kvůli podvodu v oblasti DPH, nemohou být použity, jelikož tento odposlech byl povolen nepříslušným soudním orgánem, s přihlédnutím k následujícím okolnostem:

– dříve (před jedním až třemi měsíci) byla podána žádost o povolení odposlechu části těchto telefonních linek a týž soudní orgán této žádosti vyhověl, přičemž v tomto okamžiku byl k tomu ještě příslušný;

– žádost o povolení sporného telefonního odposlechu (o prodloužení předchozího odposlechu a o odposlech nových telefonních linek) byla podána u téhož soudního orgánu, který již k tomuto rozhodnutí nebyl příslušný, jelikož jeho příslušnost byla bezprostředně předtím přenesena na jiný soudní orgán; původní soudní orgán však i přes svou nepříslušnost žádost meritorně projednal a povolení vydal;

– později (přibližně jeden měsíc poté) byla podána nová žádost o povolení odposlechu týchž telefonních linek a toto povolení bylo vydáno orgánem, který k tomu byl nově příslušný;

– žádné z vydaných povolení prakticky neobsahuje odůvodnění;

– zákonné ustanovení, které upravuje přenesení příslušnosti, bylo nejasné a vedlo k četným protichůdným soudním rozhodnutím, což vedlo k tomu, že Varchoven [kasacionen] sad [Nejvyšší kasační soud], přibližně dva roky po přenesení příslušnosti uskutečněném na základě zákona a po dotčených odposleších telefonních hovorů, vydal závazné výkladové rozhodnutí;

– soud rozhodující v projednávané věci není příslušný rozhodovat o žádostech o použití zvláštních vyšetřovacích metod (odposlech telefonních hovorů); je však příslušný rozhodovat o zákonnosti provedeného odposlechu telefonního hovoru, včetně konstatování, že povolení nesplňuje zákonné požadavky, a tedy nelze zohlednit důkazy shromážděné tímto způsobem; toto oprávnění mu přísluší pouze tehdy, pokud bylo vydáno platné povolení k odposlechu;

– použití těchto důkazů (telefonní hovory obžalovaných, jejichž odposlech byl povolen soudním orgánem, jehož příslušnost mezitím zanikla) má zásadní význam pro rozhodnutí o odpovědnosti [obžalovaného] jako vedoucího činitele organizované zločinecké skupiny, která byla vytvořena za účelem spáchání trestných činů podle [zákona o dani z přidané hodnoty ve znění účinném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení], resp. jako návodce konkrétních trestných činů, přičemž může být shledán vinným a odsouzen pouze tehdy, pokud tyto telefonní hovory mohou být použity jako důkazy, jinak musí být zproštěn obžaloby?

2) Je na projednávanou věc použitelný rozsudek[, který bude ve věci] C-614/14[, Ogňanov,] vydaný v řízení o předběžné otázce?“

Řízení před Soudním dvorem

21 Rozhodnutím ze dne 25. července 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 4. srpna 2016, vzal předkládající soud zpět druhou předběžnou otázku. V této souvislosti předkládající soud poznamenává, že tato druhá otázka se v návaznosti na vyhlášení rozsudku Soudního dvora ze dne 5. července 2016, Ogňanov (C-614/14, EU:C:2016:514), stala bezpředmětnou.

22 Řízení v této věci bylo dále rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 12. května 2017 přerušeno do vyhlášení rozsudku ve věci M. A. S. a M. B. (rozsudek ze dne 5. prosince 2017, C-42/17, EU:C:2017:936). V řízení před Soudním dvorem se pokračovalo ode dne 12. prosince 2017.

K předběžné otázce

23 Podstatou předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 325 odst. 1 SFEU, jakož i čl. 1 odst. 1 písm. b) a čl. 2 odst. 1 Úmluvy o ochraně finančních zájmů ve spojení s Listinou vykládány v tom smyslu, že vzhledem k zásadě efektivity trestních stíhání vedených v souvislosti s trestnými činy týkajícími se DPH brání tomu, aby vnitrostátní soud uplatnil vnitrostátní normu, která stanoví

nemožnost použít v trestním řízení takové důkazy, jako jsou odposlechy telefonních hovorů, jež vyžadují předchozí povolení soudu, pokud takové povolení vydal nepříslušný soudní orgán, i když spáchání dotčených trestných činů lze prokázat jen těmito důkazy.

24 Pro účely odpovědi na tuto otázku je třeba podotknout, že unijní právo za současného stavu svého vývoje nestanoví pravidla, použitelná na okolnosti projednávané věci, upravující podrobnosti hodnocení důkazů a jejich použití v trestních řízeních v oblasti DPH. Tato oblast proto v zásadě spadá do pravomoci členských států (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. prosince 2015, WebMindLicenses, C-419/14, EU:C:2015:832, bod 65, a ze dne 2. května 2018, Scialdone, C-574/15, EU:C:2018:295, bod 25).

25 Členské státy mají ovšem podle čl. 325 odst. 1 SFEU povinnost bojovat proti podvodům a jiným protiprávním jednáním ohrožujícím finanční zájmy Unie účinnými a odstrašujícími opatřeními (rozsudek ze dne 5. června 2018, Kolev a další, C-612/15, EU:C:2018:392, bod 50 a citovaná judikatura).

26 Vzhledem k tomu, že podle čl. 2 písm. b) rozhodnutí Rady 2007/436 mezi vlastní zdroje Unie patří mimo jiné příjmy z použití jednotné sazby na harmonizovaný vyměřovací základ DPH, který se určuje podle unijních pravidel, existuje přímá spojitost mezi výběrem příjmů z DPH v souladu s použitelným unijním právem a poskytnutím odpovídajících zdrojů z DPH unijnímu rozpočtu, neboť jakákoli mezera ve výběru příjmů z DPH je potenciálně příčinou snížení zdrojů z DPH (rozsudky ze dne 5. prosince 2017, M. A. S. a M. B., C-42/17, EU:C:2017:936, bod 31, a ze dne 5. června 2018, Kolev a další, C-612/15, EU:C:2018:392, bod 51).

27 Za účelem zaručení výběru příjmů z DPH v plné výši, a tím zajištění ochrany finančních zájmů Unie, mají členské státy volnost při výběru použitelných sankcí, které mohou mít formu správních sankcí, trestních sankcí nebo kombinace obou. Trestní sankce však mohou být nevyhnutelné v rámci účinného a odstrašujícího boje proti některým závažným případům daňových podvodů v oblasti DPH, jak vyžaduje čl. 2 odst. 1 ve spojení s čl. 1 odst. 1 Úmluvy o ochraně finančních zájmů (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 20. března 2018, Menci, C-524/15, EU:C:2018:197, bod 20; ze dne 2. května 2018, Scialdone, C-574/15, EU:C:2018:295, bod 36, a ze dne 5. června 2018, Kolev a další, C-612/15, EU:C:2018:392, bod 54).

28 V této souvislosti musí členské státy dbát na to, aby porušení unijního práva, včetně harmonizovaných pravidel vycházejících ze směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. 2006, L 347, s. 1), byla sankcionována za hmotněprávních a procesních podmínek, které jsou obdobné podmínkám použitelným na porušení vnitrostátního práva podobné povahy a závažnosti a které v každém případě dávají sankci účinný, přiměřený a odrazující charakter (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. května 2018, Scialdone, C-574/15, EU:C:2018:295, bod 28).

29 Členské státy musí rovněž zajistit, že vnitrostátní trestněprávní procesní pravidla umožní účinný postih trestných činů souvisejících s takovými jednáními (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. prosince 2015, WebMindLicenses, C-419/14, EU:C:2015:832, bod 65, a ze dne 5. června 2018, Kolev a další, C-612/15, EU:C:2018:392, bod 55).

30 Z toho vyplývá, že i když sankce a s nimi související správní či trestní řízení, které členské státy zavedou pro boj proti porušování harmonizovaných pravidel v oblasti DPH, spadají do jejich procesní a institucionální autonomie, je tato autonomie omezená, a to vedle zásady proporcionality a zásady rovnocennosti, o jejichž uplatnění v projednávané věci nejde, rovněž zásadou efektivity, která ukládá, aby tyto sankce měly účinný a odrazující charakter (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. května 2018, Scialdone, C-574/15, EU:C:2018:295, bod 29).

31 Za těchto okolností je především na vnitrostátním zákonodárci, aby přijal nezbytná opatření. Přísluší mu případně, aby změnil svou právní úpravu a zajistil, že procesní úprava, jež se použije na stíhání trestných činů ohrožujících finanční zájmy Unie, nebude koncipována tak, aby vyvolávala z důvodů jí vlastních systémové riziko nepostižitelnosti skutků zakládajících takové trestné činy, a rovněž aby zajistil ochranu základních práv obviněných osob (rozsudek ze dne 5. června 2018, Kolev a další, C-612/15, EU:C:2018:392, bod 65).

32 Na vnitrostátních soudech je, jak rozhodl Soudní dvůr, aby zajistily plný účinek povinností, které vyplývají z čl. 325 odst. 1 SFEU, a upustily od použití vnitrostátních ustanovení, která v rámci řízení týkajícího se závažných trestných činů v oblasti DPH brání v uložení účinných a odstrašujících sankcí za účelem boje proti podvodům ohrožujícím finanční zájmy Unie (rozsudek ze dne 5. prosince 2017, M. A. S. a M. B., C-42/17, EU:C:2017:936, bod 39).

33 Povinnost zajistit účinný výběr vlastních zdrojů Unie ovšem nemůže bránit nezbytnému dodržování základních práv zaručených Listinou a obecných zásad unijního práva, neboť trestními řízeními zahájenými pro trestné činy v oblasti DPH je uplatňováno unijní právo ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny. V trestních věcech musí být tato práva a tyto obecné zásady dodržovány nejen během trestních řízení, ale i ve stadiu přípravného řízení od okamžiku, v němž je proti dotyčnému vzneseno obvinění (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 5. prosince 2017, M. A. S. a M. B., C-42/17, EU:C:2017:936, bod 52; ze dne 5. června 2018, Kolev a další, C-612/15, EU:C:2018:392, body 68 a 71, a ze dne 20. března 2018, Di Puma a Zecca, C-596/16 a C-597/16, EU:C:2018:192, bod 31 a citovaná judikatura).

34 Povinnost zajistit účinné vybírání zdrojů Unie tedy neznamená, že by uvedené soudy nemusely nezbytně dodržovat zásadu legality a právního státu, která je jednou z předních hodnot, na kterých je založena Unie, jak o tom svědčí článek 2 SEU.

35 V této souvislosti zejména z požadavků zásady legality a právního státu plyne, že sankční pravomoc nelze v zásadě vykonávat mimo rámec právních předpisů, v němž je určitý orgán na základě práva svého vlastního členského státu oprávněn jednat (obdobně viz rozsudek ze dne 1. října 2015, Weltimmo, C-230/14, EU:C:2015:639, bod 56).

36 Odposlechy telefonních hovorů navíc představují zásah do práva na soukromý život zakotveného v článku 7 Listiny. K takovému zásahu může v souladu s čl. 52 odst. 1 Listiny dojít jen tehdy, je-li stanoven zákonem, respektuje-li podstatu tohoto práva, dodržuje-li zásadu proporcionality, je-li nezbytný a skutečně odpovídá cílům obecného zájmu, které uznává Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. prosince 2015, WebMindLicenses, C-419/14, EU:C:2015:832, body 71 a 73).

37 V této souvislosti je nesporné, že odposlechy telefonních hovorů dotčené ve věci v původním řízení povolil soudní orgán, který k tomu nebyl příslušný. Na tyto odposlechy telefonních hovorů je tudíž nutno pohlížet tak, že nebyly stanoveny zákonem ve smyslu čl. 52 odst. 1 Listiny.

38 Je proto třeba shledat, že norma dotčená ve věci v původním řízení odráží požadavky uvedené výše v bodech 35 až 37 tohoto rozsudku, jelikož vnitrostátnímu soudu ukládá povinnost nepoužít v trestním řízení takové důkazy, jako jsou odposlechy telefonních hovorů, jež vyžadují předchozí povolení soudu, pokud takové povolení vydal nepříslušný soudní orgán.

39 Z toho vyplývá, že unijní právo nemůže vnitrostátnímu soudu uložit povinnost nepoužít takové procesní pravidlo, a to ani tehdy, kdy by použití nezákonně shromážděných důkazů mohlo zvýšit účinnost trestních stíhání a umožnit vnitrostátním orgánům postihnout, v určitých případech, nedodržení unijního práva (obdobně k vnitrostátním procesním pravidlům, která se soudním rozhodnutím spojují překážku věci pravomocně rozsouzené, viz rozsudek ze dne 24. října 2018, XC a další, C-234/17, EU:C:2018:853, bod 53 a citovaná judikatura).

40 V tomto ohledu je zcela bez významu skutečnost, na kterou poukázal předkládající soud, že nezákonnost, ke které došlo, je důsledkem nepřesnosti ustanovení o přenesení příslušnosti dotčeného ve věci v původním řízení. Požadavek, že každé omezení výkonu práva zaručeného článkem 7 Listiny musí být stanoveno zákonem, totiž implikuje, že právní základ dovolující takové omezení musí být dostatečně jasný a přesný (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. prosince 2015, WebMindLicenses, C-419/14, EU:C:2015:832, bod 81). Bez významu je i okolnost, že v případě jednoho ze čtyř obviněných v původním řízení mohou jeho vinu prokázat a jeho odsouzení odůvodnit jen odposlechy telefonních hovorů provedené na základě povolení udělených nepříslušným orgánem.

41 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět, že čl. 325 odst. 1 SFEU, jakož i čl. 1 odst. 1 písm. b) a čl. 2 odst. 1 Úmluvy o ochraně finančních zájmů ve spojení s Listinou musí být vykládány v tom smyslu, že vzhledem k zásadě efektivity trestních stíhání vedených v souvislosti s trestnými činy týkajícími se DPH nebrání tomu, aby vnitrostátní soud uplatnil vnitrostátní normu, která stanoví nemožnost použít v trestním řízení takové důkazy, jako jsou odposlechy telefonních hovorů, jež vyžadují předchozí povolení soudu, pokud takové povolení vydal nepříslušný soudní orgán, i když spáchání dotčených trestných činů lze prokázat jen těmito důkazy.

K nákladům řízení

42 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Článek 325 odst. 1 SFEU, jakož i čl. 1 odst. 1 písm. b) a čl. 2 odst. 1 Úmluvy o ochraně finančních zájmů Evropských společenství, vypracované na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii, podepsané v Lucemburku dne 26. července 1995, ve spojení s Listinou základních práv Evropské unie musí být vykládány v tom smyslu, že vzhledem k zásadě efektivity trestních stíhání vedených v souvislosti s trestnými činy týkajícími se daně z přidané hodnoty (DPH) nebrání tomu, aby vnitrostátní soud uplatnil vnitrostátní normu, která stanoví nemožnost použít v trestním řízení takové důkazy, jako jsou odposlechy telefonních hovorů, jež vyžadují předchozí povolení soudu, pokud takové povolení vydal nepříslušný soudní orgán, i když spáchání dotčených trestných činů lze prokázat jen těmito důkazy.

Podpisy.